

Wij groeten deze boom

In memoriam

Herman Oterdoom

Op 5 juni jl. overleed in de leeftijd van 96 jaar Dr. Herman John Oterdoom, erevoorzitter van de NDV. Namens de vereniging mocht ik een In Memoriam uitspreken tijdens de herdenkingsplechtigheid. Deze volgt nu in een verkorte, iets aangepaste versie. Het levensverhaal van Herman is eerder uitgebreid in AV beschreven in de rubriek 'Dendrologen aan het woord' (AV-2, mei 2011, p.10-12).

In 1965 werd Herman lid van de International Dendrology Society, de IDS. Via zijn contacten met Nederlandse leden van de IDS werd hij ook lid van de Nederlandse Dendrologische Vereniging. In 1969 woonde hij in Wageningen de Dendrologendag bij. De dag was gewijd aan het geslacht *Acer*, Esdoorn, en daar maakte hij kennis met Dick van Gelderen, een Boskoopse kweker, die zeer geïnteresseerd was in

dat geslacht. Zelf maakte ik in 1973 met hem kennis toen ik met mijn gezin op kennismakingsbezoek in Haren kwam. Er zou namelijk een speciale esdoorn studiereis naar Engeland plaats gaan vinden, georganiseerd door IDS-lid Gordon Harris met

Herman Oterdoom in Le Vallon du Dragon, La Bambouseraie de Prance, september 2011

Foto: Anneke van Rhijn

als verdere deelnemers Dick van Gelderen, Herman en ondergetekende. Tijdens deze studiereis werden diverse plannen gesmeed. Zo was er de oprichting van 'The Acerologists' een zeer exclusieve club waarvan aanvankelijk slechts het viertal lid was en op het hoogtepunt met nog twee Amerikanen in totaal 6. Er werd ook besloten dat de grote esdoornkennis zijn weerslag zou moeten krijgen in een boek. The Acerologists waren de voorlopers van de huidige The Maple Society. Tot de dag van vandaag zijn de nog levende leden van de Acerologists Vice-Presidents van deze Society die zo'n 250 leden telt.

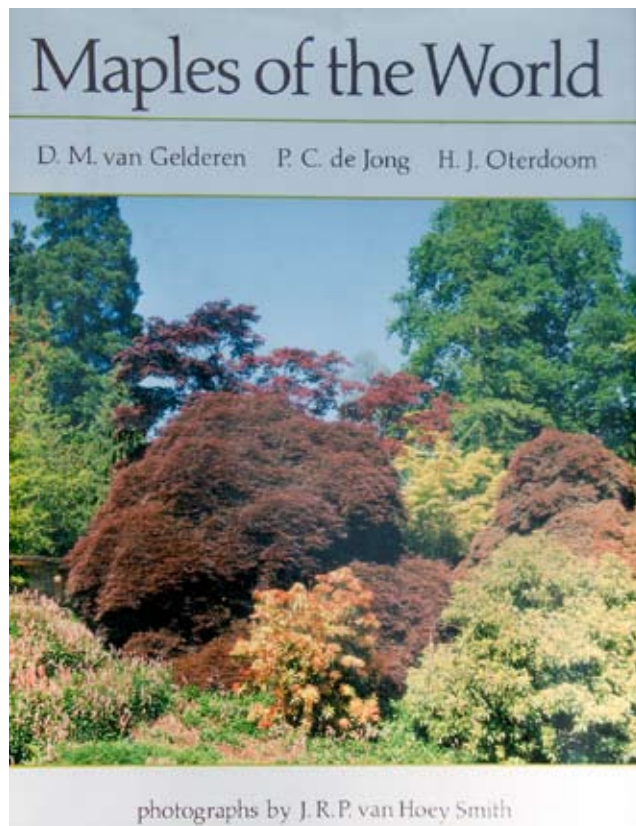
Dat esdoornboek kwam er. Een persbericht bij het verschijnen in 1994 spreekt van 'International experts worked for nearly two decades to produce this greatest single source of information on maples'. Herman heeft daar veel tijd en energie in gestoken en vooral veel studie voor verricht. Het eindresultaat heeft hem zeer veel voldoening gegeven. De presentatie van het boek werd mede door Herman georganiseerd in de Hortus Haren.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 6 maart 1982 stelde het bestuur van de NDV de heer Dr. H.J. Oterdoom voor als opvolger van de aftredend voorzitter

meij. J.J.M.H. Oudemans. Ik citeer uit de notulen: *De heer Oterdoom is chirurg in Haren, een buitengewoon enthousiast dendroloog met speciale belangstelling voor het geslacht Acer, goed bekend in de NDV en de IDS en heeft reeds veel functies vervuld. De heer Dr. H.J. Oterdoom wordt met algemene stemmen gekozen tot nieuwe voorzitter. Er waren geen tegenkandidaten.*

Twee termijnen van 5 jaar is Herman voorzitter geweest. Hij was bij de aanvang van die bestuursperiode 65 jaar en zei tegen zijn medebestuurders dat als hij een lastige oude heer zou worden ze dat moesten zeggen want dan zou hij voortijdig aftreden. Herman heeft die functie consciëntieus vervuld en was

altijd aanwezig bij de georganiseerde activiteiten. In die tijd was er een groep jonge leden die zich wat afzette tegen de gang van zaken en eigen informele bijeenkomsten ging organiseren. Belangrijk kenmerk was dat ze zelf voor de lunch zorgden en niet in een restaurant (lang) gingen lunchen zoals de club dat deed. Ze werden de 'broodzakken' genoemd. Het bestuur was verdeeld of dit wel een goede ontwikkeling was. Herman vond van wel en kreeg het voor elkaar dat de groep zelfs subsidie kreeg. Hij vond het ook erg belangrijk dat vrouwen deel uitmaakten van het bestuur. In 1992 liep de tweede periode van voorzitter af. Nog voordat zijn medebestuurle-

'Maples of the World' verschijnt in 1994 en heeft Herman zeer veel voldoening gegeven

den zich konden beraden over zijn opvolging, kwam hij zelf al met een kandidaat. Heel bijzonder vond ik zijn opmerking daarbij dat hij op het moment dat hij 10 jaar daarvoor door Josien Oudemans als voorzitter werd gevraagd, zich al zorgen maakte wie hem zou kunnen opvolgen.

In 1991 kreeg de NDV een eigen huisorgaan, *Arbor Vitae*, met daarin o.a. een rubriek Dendrovaria met korte bijdragen over een dendrologisch onderwerp. Het tweede nummer werd al door Herman benut voor een artikel over *Giftigheid van Rhododendron-honing*. De tweede pennenvrucht van Herman in 1992 had als titel *Taxus brevifolia, van onkruid tot geneeskruid*, met als ondertitel *Over een Assepoester onder de bomen*. Sprekender voorbeeld kan ik niet geven hoe hij zijn medische kennis en belangstelling ook uitdroeg binnen de NDV. Voor veel leden was hij ook altijd een vraagbaak over medische zaken. In dezelfde aflevering van *Arbor Vitae* in 1992 kreeg hij ook de kans om in de rubriek 'Mijn favoriete boom' met zijn keuze van *Acer griseum* zijn liefde voor esdoorns te beschrijven. Ik citeer: *Acers in het algemeen zijn mijn favoriete bomen geworden vanwege de fraaie herfstkleuren. Daar val ik nog steeds op, ieder jaar weer. Iedere dag van de herfst, die wat dit verschijnsel betreft al eind augustus begint tot ver in november, is er wat moois*

te zien. Hij moest tot 2007 wachten voordat 'herfstkleuren' het onderwerp van de Dendrologendag was. 'Eindelijk' verzuchtte Herman bij de aanvang, 'ik heb er zoveel jaren op moeten wachten!'

In 1992 schreef hij er dus al over en die belangstelling voor herfstkleuren was er nog in de afgelopen herfst. Vanuit het raam genoot hij van het uitzicht op de fraai gekleurde *Acer tsinglingense*, een unieke Chinese esdoorn in zijn tuin.

Zijn bijdragen aan *Arbor Vitae* bleven komen. Met zijn laatste in 2009 komt hij tot 40 artikelen over de meest uiteenlopende onderwerpen. Het typeert Herman. Tot het eind bleef hij zich verdiepen in tal van onderwerpen op dendrologisch en ander gebied en wilde hij anderen daar kennis van laten nemen.

Dankzij Anneke bleef hij tot vorig jaar de Algemene Ledenvergadering bezoeken en er was geen vergadering waarbij hij niet ook even het woord gevoerd heeft. Naast de NDV was er dus de IDS. Hij nam deel aan diverse tours, o.a. in 1967 naar Joegoslavië, waar hij in het gezelschap was van de op dat moment zeer gevierde dendrologen Albert Doorenbos, Sir Harold Hillier en Gerd Krüssmann. In 1981 ging hij mee naar China en in 1987 naar Tsjecho-Slowakije. Samen met Anneke, zoveel jaren zijn steun en toeverlaat, maakte hij nog diverse andere reizen, o.a. in 1996 weer naar China en in 1999

naar Israël. Het leverde hen vele vriendschappen op zoals die er uiteraard ook waren met leden van de NDV. Zeer bijzonder in dat verband vond ik het afscheid dat wijlen Lou Ilsink nog van Herman kwam nemen toen hij zijn einde voelde naderen. Hij had nog twee wensen, een bezoek aan Jelena de Belder en één aan Herman Oterdoom.

Herman Oterdoom had iets speciaals met bomen. Ik heb het meerdere malen meegeemaakt dat we tijdens een excursie stil stonden bij een boom die zijn volle aandacht trok en voordat we dan verder liepen zei hij: 'Wij groeten deze boom'.

De NDV verliest met zijn heengaan iemand die veel voor de vereniging heeft betekend, een jarenlang actief lid, een wijs en bevlogen man. Laten wij de herinnering aan hem hoog houden.

□